

Ebre

Una de les barraques del Delta que es conserva com a habitatge. FOTO: JOAN REVILLAS

Baix Ebre i Montsià

Projecten una 'barraca innovadora' per preservar la construcció tradicional del Delta

La iniciativa Barraques 2100, que inclou un llibre i un documental que es presentaran aquest mes de gener, dona valor a aquest patrimoni i l'actualitza per fer-lo vigent al segle XXI

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
DELTEBRE

La barraca és la construcció tradicional del delta de l'Ebre, que un projecte interdisciplinari de recerca i divulgació treballa ara per preservar i actualitzar, fent una proposta de barraca innovadora. Barraques 2100, impulsat per l'associació Sediments i el Col·legi d'Arquitectura Tècnica de les Terres de l'Ebre (CATTE), va arrencar amb un inventari de les barraques existents (la majoria datades dels anys noranta del segle passat, en ser unes construccions amb materials força efímers); un estudi tèrmic i entremistes en profunditat, entre altres al mestre constructor barraquer David Monllau. Ha continuat amb un estudi i proposta d'intervenció arqueològica per rescatar les restes de construccions anti-

gues, i ara ha projectat també una barraca innovadora i sostenible, entre altres aspectes.

Tot plegat s'inclou en el llibre 'Barraques 2100, passat, present i futur d'una arquitectura popular', coordinat per Tere Arnal Vidal i Josep Juan Segarra i que es presentarà el dissabte 27 de gener a la seu del CATTE a Tortosa, juntament amb un documental.

«No imaginem un Delta sense barraques i cal plantejar-ne la recuperació i la conservació com una prioritat al servei del conjunt del territori», afirma al llibre una de les coordinadores, Tere Arnal. I és que consideren que les barraques estan actualment en perill. «En bona part s'han anat perdent perquè se les associava a una forma de vida de pobresa», afirma Josep Juan, l'altre coordinador del projecte. En un context de precarietat, feien servir els ma-

terials que tenien més a prop; una característica que ara, per contra, s'associa a la sostenibilitat.

56

barraques es conserven en peu al delta de l'Ebre. El municipi que en té més és Amposta, amb 24. Al terme de Deltebre n'hi ha 18

Arqueologia

L'estudi n'ha catalogat 56 en peu. Un equip d'arqueòlegs ha dut a terme també una recerca per identificar restes de barraques que hi ha a mapes i documents oficials antics, moltes desaparegudes.

El treball ha donat com a resultat la localització d'almenys 107 barraques, identificades a les planimetries dels mapes topogràfics nacionals, així com en vols aeris dels anys quaranta i posteriors. El treball proposa un projecte arqueològic de prospecció superficial, que haurà de ser autoritzat per l'administració competent, que permeti la visita als llocs que s'estableixin com els més rellevants.

Segons explica Josep Juan, la idea en aquest àmbit seria poder recuperar algunes de les restes, per exemple a través d'un camp de treball.

Entre les dificultats per a la construcció de noves barraques hi ha les restriccions urbanístiques al delta de l'Ebre. En general, es permet rehabilitar cases i masets antics, però en el cas de les barraques resulta difícil que s'hagin conservat per la naturalesa mateixa de la construcció, amb la majoria de materials biodegradables.

A més d'estudiar tots els condicionants urbanístics per preservar aquestes construccions tradicionals, i analitzar altres expres-

Per a l'actualització de la barraca es proposen materials com la pallofa d'arròs

sions com les barraques de l'Albufera de València, el projecte Barraques 2100 fa també una proposta de «barraca innovadora», de la mà de l'arquitecte Oscar Benet, reconegut per la rehabilitació del Mas de Buror al Parc Natural dels Ports, a Horta de Sant Joan. Els objectius han estat «preservar la barraca com a construcció tradicional i representativa del delta de l'Ebre, mantenir viu el coneixement de la tècnica constructiva i cercar l'equilibri entre la tradició, l'estalvi energètic i les prestacions necessàries actualment per tal que sigui ecològica, tradicional, identitària i, a la vegada, útil, fet que és la garantia de futur», assegura Benet. Ai-